

Samrådstale vedr. offentlige investeringer

3. oktober 2018

Samrådsspørgsmål AK

Vil ministeren oplyse, hvordan niveauet for offentlige investeringer har været historisk?

Samrådsspørgsmål AL

Hvornår udløber investeringsudfordringen og hvordan er rammerne for investeringer herefter?

Samrådsspørgsmål AM

Vil ministeren oplyse, hvad der forventes afsat til offentlige investeringer i de kommende år?

Samrådsspørgsmål AN

Hvis investeringsudfordringen er et problem i de kommende år, hvad er så mulighederne for offentlige investeringer i anlægsprojekter?

Samrådsspørgsmål AO

Hvordan vil ministeren prioritere de offentlige investeringer både nu og efter investeringsudfordringens udløb?

Samrådsspørgsmål AP

Hvordan vurderer ministeren behovet for en masterplan for offentlige investeringer i store anlægsprojekter?

Det talte ord gælder.

**** Indledning ****

- Jeg er blevet stillet en række spørgsmål, som jeg vil besvare samlet.

**** Niveauet for offentlige investeringer historisk ****

- Det første samrådsspørgsmål omhandler det historiske niveau for offentlige investeringer, så lad mig starte med

at give et kort overblik over udviklingen i de offentlige investeringer.

- Ifølge nationalregnskabet steg de skattefinansierede offentlige investeringer kraftigt i 1960'erne og udgjorde i 1970'erne gennemsnitligt omkring 3,5 pct. af BNP.
- Det skal ses i lyset af den grundlæggende udbygning af velfærdsstaten, hvor der blev foretaget store bygge- og anlægsinvesteringer, især på sundheds-, social- og uddannelsesområdet.
- I starten af 1980'erne faldt de offentlige investeringer til omkring 2 pct. af BNP. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med oliekriserne – især den seneste i 1978, som medførte markante offentlige underskud.
- De samlede offentlige investeringer lå fra 1990 og frem til finanskrisen relativt stabilt på et niveau på omkring 2,8 pct. af BNP.
- Siden finanskrisen har de offentlige investeringer dog ligget på et højt niveau i forhold til det historiske gennemsnit siden 1990. Vi skønner aktuelt, at de offentlige investeringer vil udgøre 3,5 pct. af BNP i 2019.

**** Mulighederne for investeringer i lyset af investeringsudfordringen ****

- Jeg bliver desuden spurgt til mulighederne for investeringer i lyset af investeringsudfordringen.
- Investeringsudfordringen er opstået, fordi de allerede igangværende og planlagte offentlige investeringer har oversteget det finansierede niveau.

- Det er altså et udtryk for, at der i en periode ikke har været plads inden for de overordnede finanspolitiske rammer til de udgifter, der har været affødt af allerede igangværende og planlagte projekter.
- Problemet blev første gang konstateret under den tidligere Thorning-regering, og det har været en udfordring, vi løbende har skullet håndtere siden da.
- Der har betydet, at der i perioden til og med 2020 kun har kunnet planlægges investeringer, hvis de har været finansieret særskilt.

**** Rammerne for offentlige investeringer frem mod 2020 ****

- De flerårige rammer for de offentlige investeringer i bygninger og anlæg fastlægges i forbindelse med de mellemfristede fremskrivninger af dansk økonomi.
- Den løbende planlægning af investeringsniveauet i stat, kommuner og regioner skal holde sig inden for dette finansierede niveau, medmindre der anvises finansiering af nye investeringstiltag.
- Som finansminister er det vigtigt for mig at betone, at der er et hensyn til løbende at afstemme investeringsniveauet med konjunktursituationen.
- Som det fremgår af Økonomisk Redegørelse fra august 2018 skønnes det, at de samlede offentlige investeringer vil udgøre ca. 76 og 79 mia. kr. henholdsvis i år og næste år.

- Heraf udgør investeringer i bygninger og anlæg, der nok er det, der primært interesserer Transportudvalget, henholdsvis ca. 56 og 59 mia. kr.
- Den resterende del udgøres af investeringer i forskning og udvikling, der også regnes med i opgørelsen af de offentlige investeringer.
- Regeringen har med finanslovsforslaget for 2019 prioriteret et højere niveau for de offentlige investeringer, end der tidligere var afsat finansiering til.
- I 2020 har vi desuden prioriteret et løft af rammen til offentlige investeringer med $\frac{3}{4}$ mia. kr.
- Dermed har vi sørget for, at de allerede planlagte offentlige investeringer – som det ser ud nu – kan holdes inden for rammen.
- Med andre ord har vi løst investeringsudfordringen frem mod 2020.
- Dog ser der ikke ud til at være penge til nye projekter før 2021, medmindre der kan findes konkret finansiering.

**** Rammerne for offentlige investeringer efter 2020 ****

- Når vi kigger længere frem, lægger regeringen som bekendt op til at løfte rammen til offentlige investeringer med samlet set 19,5 mia. kr. i 2021-2025.
- Inklusive regeringens løft vil rammen til offentlige investeringer, som opgøres i nationalregnskabstermer, ligge på 61-65 mia. kr. årligt i 2019-priser i perioden 2021-2025.

- De offentlige anlægsinvesteringer er en klar prioritet for regeringen, hvilket også er grunden til at vi prioriterer 19,5 mia. kr. mere til området, end Socialdemokratiet lægger op til i deres 2025-oplæg *Stol på Danmark*.
- Med løftet af de offentlige investeringer lægger regeringen op til at fastholde niveauet for de offentlige investeringer på det nuværende høje niveau målt i forhold til BNP frem mod 2025.
- Når vi kigger længere frem end 2020, er der dog fortsat en række allerede igangværende projekter, der også vil trække udgifter nogle år ud i fremtiden.
- Det drejer sig både om vejprojekter som den nye Storstrømsbro samt om jernbaneprojekter som Signalprogrammet og elektrificering af en række hovedstrækninger på jernbanenettet.
- Dertil kommer også de igangværende byggerier af nye supersygehuse, der er en vigtig prioritet for regeringen.
- For en økonomisk ansvarlig regering er det vigtigt, at vi ikke igangsætter en masse nye projekter, uden at der er penge til det.
- Derfor har regeringen også finansieret nye investeringsprojekter frem mod 2020 krone til krone. Det gælder fx udvidelsen af motorvejen på Vestfyn.

**** Regeringens prioriteter på investeringsområdet ****

- Hvad angår regeringens prioriteter med hensyn til de offentlige investeringer er det vigtigt at være opmærksom

på, at rammen til offentlige investeringer skal finansiere alle offentlige investeringsudgifter i både stat, kommuner og regioner.

- Det inkluderer selvfølgelig veje, jernbaner, broer og anden infrastruktur, men det er vigtigt at holde sig for øje, at offentlige investeringer er mere end transportinfrastruktur.
- Offentlige investeringer er også skoler, daginstitutioner, plejehjem, sygehuse osv.
- Med andre ord de fysiske rammer for den borgernære velfærd. De kommende år skal vi også investere i digital infrastruktur, så den offentlige sektor løbende kan digitaliseres.
- Der skal desuden sikres midler til løbende vedligehold af de eksisterende veje, jernbaner og bygninger.
- På trods af stramme rammer med investeringsudfordringen har regeringen løbende prioriteret nye investeringer:
 - Vi har sammen med Dansk Folkeparti besluttet at udvide motorvejen på Vestfyn for at komme trængselsproblemer til livs.
 - Vi har sammen med de øvrige partier bag Forsvarsforliget aftalt at øge forswarets bevillinger i de kommende år, hvilket også indebærer en stigning i forswarets anlægsinvesteringer, som i 2019-2020 er finansieret af det økonomiske råderum.
 - Vi har i økonomiaftalen med kommunerne for 2019 aftalt at hæve kommunernes ramme til anlægsinvesteringer og aftalt, at investeringerne i højere grad skal

målrettede investeringer i den borgernære velfærd som fx skoler og daginstitutioner.

- Vi har i økonomiaftalen med regionerne for 2019 aftalt at fastholde regionernes anlægsinvesteringer på et historisk højt niveau, så byggerierne af de nye supersygehuse kan realiseres.
- Når det er sagt, ønsker regeringen at gennemføre samfundsøkonomisk fornuftige investeringer i bedre infrastruktur.
- Aktuelt er der undersøgelser i gang, der belyser en række infrastrukturprojekter.
- Regeringen har på forslaget til finanslov for 2019 desuden prioriteret midler til forundersøgelse af en fast forbindelse over Kattegat.
- Som på de fleste områder er der dog flere ønsker, end der er penge. Derfor er det helt afgørende, at vi prioriterer vores midler til offentlige investeringer klogt.
- Regeringen har tre overordnede prioriteter:
 - Vi skal sikre gode fysiske rammer for vores velfærdssamfund. Vi skal prioritere midler til at vedligeholde og investere i skoler, daginstitutioner og gode rammer om ældre livet.
 - Vi skal sikre velfungerende digitale platforme for udviklingen af den offentlige sektor. Det kræver moderne digital infrastruktur og at flere og flere sags-gange digitaliseres.

- Vi skal sikre en moderne og tidssvarende infrastruktur. Vi kan de kommende år forudse stigende trængsel på flere vejstrækninger. Derfor skal vi prioritere en fortsat udbygning af infrastrukturen – med et særligt fokus på vejnettet.

**** Masterplan for offentlige investeringer i store anlægsprojekter ****

- Et af samrådsspørgsmålene går på behovet for en "masterplan" for offentlige investeringer i store anlægsprojekter.
- Jeg synes generelt, at det er fornuftigt at have et langsigtet perspektiv, når der foretages store investeringer i infrastruktur.
- En langsigtet planlægning kan nemlig sikre, at de investeringer, som vi beslutter i dag, også giver mening i fremtiden. Derudover er det vigtigt, at vi træffer beslutningerne løbende og ikke "frontloader" en masse projekter i de første år – i starten af 2020'erne.
- Som jeg netop har redegjort for, er der dog ikke noget råderum til nye offentlige investeringer frem mod 2020. Derfor er der god tid til at overveje, hvilke infrastrukturprojekter, der skal prioriteres fremadrettet.
- Mere vil jeg ikke sige om det emne på nuværende tidspunkt. Men jeg er sikker på, at udvalget vil tage initiativ til, at vi får lejlighed til at drøfte temaet igen en anden gang.